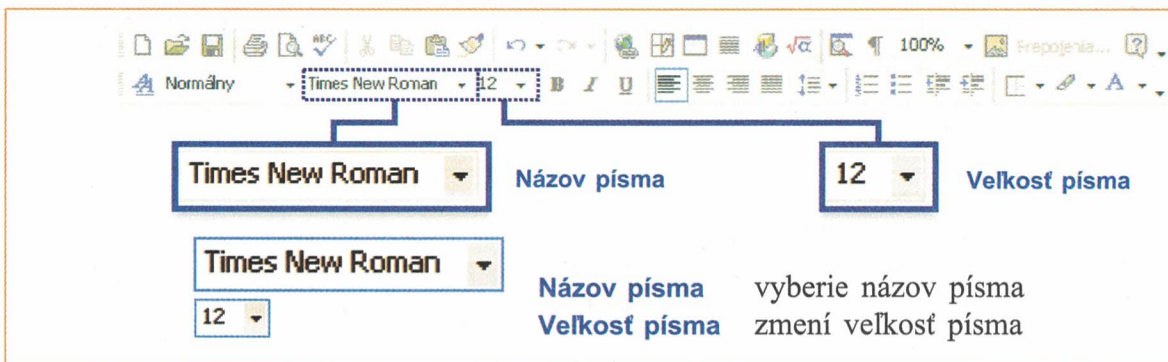
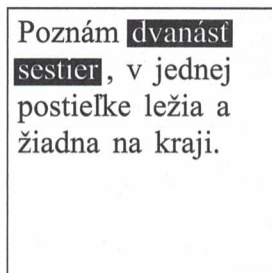

Počítač má na písanie textov pripravené obrovské množstvo najrôznejších písiem. Najznámejšie sú napr. **Arial**, **Times New Roman**, **Courier New**. Tieto písma pre nás pripravili profesionálni grafici. My si z nich môžeme vybrať podľa svojich predstáv o texte, ktorý vytvárame. Na zmenu písma alebo jeho veľkosti budeme používať tieto funkcie textového editora:

Názov písma

So zmenou typu písma alebo jeho veľkosti pracujeme úplne rovnako, ako sme zvyčajne robili. Označíme nejakú časť textu, vyberieme vhodné písmo, a tým sa zmení aj písmo označeného textu:

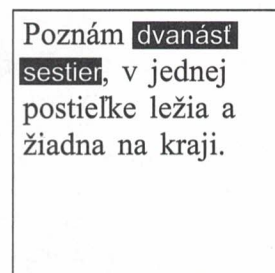
Označ časť textu

Klikni na trojuholník pri názve písma

Vyber písmo Arial

Textu sa zmenilo písmo

Zoznam ponúkaných typov písiem môže byť na rôznych počítačoch rôzny, ale niekoľko základných písiem by tam malo byť vždy. Preto zvykneme používať hlavne tieto typy písma:

Times New Roman
Arial
Tahoma
Courier New
Comic Sans MS
Symbol
Wingdings

klasické novinové písmo
písmo bezpätkové
písmo bezpätkové
všetky písmená sú rovnako široké
veselšie písmo
grécke písmená a iné znaky
obrázkové písmo

Treba si uvedomiť, že text, v ktorom sa často striedajú rôzne typy písma, môže byť ťažšie čitateľný. Musíme si teda dobre rozmyslieť vhodné použitie rôznych typov písma.

ÚLOHA 1 Otvor súbor `06_01_Pisma.doc`, ktorý sa skladá z niekoľkých opakujúcich sa častí textu. Pred každou touto časťou je nadpis, ktorý obsahuje názov nejakého písma. Postupne označ celú takúto časť a zmeň jej písmo podľa uvedeného nadpisu. Teraz vizuálne porovnaj tieto písma. Ktoré sa ti páči najviac?

POZOR! niektoré písma, napr. Wingdings nie sú štandardné písma, kde každému znaku zodpovedá nejaké písmeno – pre toto písmo sa každý znak zobrazuje nejakým obrázkom, napr. písmenám ABCD abcd v tomto písme zodpovedajú znaky:

Takéto písmo najčastejšie využijeme na vkladanie malých obrázkov na ozvláštnenie textu. Ale môžeme tým aj nejaký text zakódovať.

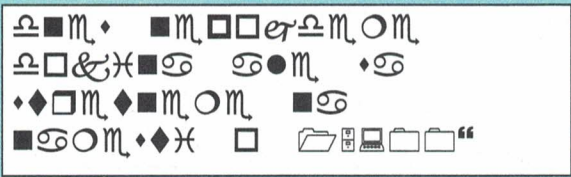
ÚLOHA

2

Napiš pre svojho kamaráta nejakú tajnú správu, potom ju zakóduj niektorým obrázkovým kódovaním (napr. Wingdings), ulož to do súboru a pošli kamarátovi, napr.:

dnes nepojdeme
do kina ale sa
stretneme na
námestí o 15:00

Originál

V písme Wingdings

Kamarát takúto správu môže prečítať tak, že najprv celú správu označí a potom jej zmení písmo, napr. na Arial.

Veľkosť písma

Písmo v texte môže mať rôznu veľkosť. Veľmi často sú nadpisy zapísané väčším písmom ako samotný text. Niektoré poznámky môžeme zase zapísať malým písmom, lebo sa nám nezdarujú dôležité. Všimnime si, že na reklamných letákoch sú niektoré texty zapísané veľmi veľkými písmenami na rozdiel od iných informácií. Veľkosť písma vyjadrujeme v špeciálnej mierke, tzv. bodoch. Bežný text je najčastejšie veľkosti 12 bodov, nadpisy môžu byť napr. od 14 do 20 bodov a malé poznámky sú veľkosti od 6 do 8 bodov.

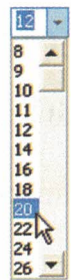
Keď klikneme do funkcie na zmenu veľkosti, otvorí sa zoznam ponúkaných veľkostí:

Poznám **dvanásť**
sestier, v jednej
postielke ležia a
žiadna na kraji.

Označ časť textu

Klikni na trojuholník pri veľkosti písma

Zvoľ novú veľkosť, napr. 20

Poznám **dva-**
násť sestier,
v jednej postielke
ležia a žiadna na
kraji.

Časť textu má inú veľkosť

ÚLOHA

3

Zapíš vedľa seba niekoľkokrát písmeno A. Teraz im postupne zmeň ich veľkosť na hodnoty 8, 12, 20, 26, 36 a 48. Napríklad takto:

ÚLOHA

4

Zapíš vedľa seba niekoľkokrát písmeno A. Zväčši im písmo na 60 a každému postupne nastav iný typ písma, napr. Times New Roman, Arial, Tahoma, Courier New, Comic Sans MS. Napríklad takto:

Teraz môžeš lepšie sledovať rozdiely medzi rôznymi typmi písma.

ÚLOHA

5

Zisti, aké najväčšie písmeno A vieš vytvoriť na celú stranu papiera. Pozor, lebo medzi ponúkanými veľkosťami je maximálne číslo 72, a pritom sa dá vytvoriť oveľa väčšie číslo. Veľkosť nevyberaj, klikni priamo do okienka s momentálnou veľkosťou a prepíš ho na ľubovoľné iné číslo, napr. 100:

ÚLOHA

6

Otvor súbor `07_02_Zvacsi.doc` a v danom texte zväčši prvé písmeno každej vety na veľkosť 20 bodov. Napríklad takto:

V Egypte sa zvykne hovoriť, že na počiatku nebolo nič, len Nun. **B**ol to bezbrehý praoceán, ktorého vlny sa vzdúvali v nekonečných tmách. **P**otom sa postupne z hĺbín vôd začala dvíhať hmota z piesku a hlíny a vynorila sa nad vodu. **A** práve na vrcholci tohto ostrovčeka sa objavilo hladké a dokonalé vajíčko. **T**o prasklo a z neho víťazne vyskočil Re-slnko – nazývaný aj Amon, ktorý zaplavil svet svojím žiarivým svetlom. **R**e sa ihneď pustil do práce, stvoril deti a potom stvoril a usporiadal celý ostatný svet.

Vytvor pozvánku na triedny večierok, v ktorej bude mať každý riadok inú veľkosť písma. Napríklad takto:

ÚLOHA

7

Pozývame Ťa na
triedny večierok,
ktorý bude v stredu 20. marca

v našej triede na 2. poschodí.

Prines so sebou malý darček pre kamaráta.

ÚLOHA

8

Súbor `07_03_Basnicky.doc` obsahuje niekoľko krátkych básničiek. Otvor ho a každej básničke vytvor nadpis, ktorý bude mať tučné písmo Arial veľkosti 14. Ak je pod nadpisom uvedený aj autor básne, nastav tomuto riadku kurzívu a veľkosť 10. Napríklad takto:

Myšky
Miroslav Válek

Jedna biela myš
hráva celú zimu na klavíri.
Jedna, dve, tri, štyri
biele myšky čítajú si z knižky.

Originál

Myšky
Miroslav Válek

Jedna biela myš
hráva celú zimu na klavíri.
Jedna, dve, tri, štyri
biele myšky čítajú si z knižky.

Výsledok

ÚLOHA

9

V textovom dokumente `07_04_Nazvy_pisem.doc` sú názvy rôznych písiev. Ak chceš, môžeš do zoznamu dopísať aj ďalšie názvy. A potom, ku každému písmu uved ukážku, ako príslušné písmo vyzerá. Napríklad takto:

Arial
Courier New
Symbol
Times New Roman

Originál

Arial – abcABC123
Courier New – abcABC123
Symbol – αβγABX123
Times New Roman – abcABC123

Výsledok

ÚLOHA

10

Otvor súbor `07_05_Uprav.doc`. Nieкто sa hral s farbami a písmami, až to prehral. Uprav text tak, aby mal jednotné písmo čiernej farby. Nadpis zvýrazni.

Lev a myš
Lev – král všetkých zvierat – si rád po
dobrom obede zdiemol v tieni

Originál

Lev a myš
Lev – král všetkých zvierat – si rád po
dobrom obede zdiemol v tieni

Výsledok

Kopírovanie textu

Veľmi často by sa nám mohlo hodiť, keď nejaký označený text presúvame myšou, aby sa na nové miesto text iba nepresunul, ale aj skopíroval. Takto by sme si často vedeli ušetriť veľa práce s písaním toho istého textu viackrát. Postup je rovnaký, ako pri *obyčajnom* ťahaní textu pomocou myši, len pri tomto ťahaní stlačíme kláves **Ctrl**.

Text **však** môže byť napísaný aj na viacerých papieroch.

Najprv označ nejaký text

Text **však** môže byť **však** napísaný aj na viacerých papieroch.

Ťahaj ho na nové miesto so stlačeným **Ctrl** a pusti tlačidlo

Text **však** môže byť **však** napísaný **však** aj na viacerých papieroch

Teraz ho môžeš znovu ťahať aj na ďalšie miesto

Všimnime si, že pri tomto špeciálnom ťahaní sa kurzor myši zmenil na . Kláves **Ctrl** môžeme pri takomto rozkopírovaní na viac miest držať stále, len vždy na chvíľu pustíme tlačidlo myši.

ÚLOHA

11

Otvor súbor `07_06_Chlapec.doc` a za každý výskyt slova „chlapec“ v ňom dopíš „a dievča“.

ÚLOHA

12

Do súboru `07_07_100krat.doc` zapíš vetu „Cez prestávku sa správam slušne.“ 100-krát. Využi pritom kopírovanie vety pomocou **Ctrl**. Porozmýšľaj, či musíš jednu vetu kopírovať 99-krát a či by to nešlo aj na menej kopírovaní.

ČO SME SA NAUČILI

- Naučili sme sa, že v texte môžeme nastaviť rôzne druhy písma a vieme meniť aj jeho veľkosť:

Times New Roman názov písma
12 veľkosť písma

- Pri ťahaní nejakého označeného textu pomocou myši so stlačeným klávesom **Ctrl** tento text kopírujeme.